БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 35 (8561)
ФЕВРАЛИИН 11
ВТОРНИК
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

Нүхэд һунгагшад! Эрхэтэнэйнгээ уялгые дүүргэхын тула 1958 оной мартын 16-да һунгуулиин газарта бултадаа ерэхыетнай Советскэ Союзай Коммунис парти уряална. СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгаха хүндэтэ эрхээ эдлэнгүй нэгэшье һунгагша үлэхэ ёһогүй.

(Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгаһаа).

Бүхы һунгагшадта—эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, эрэгтэй, эмэгтэй таряашадта, совет интеллигенцидэ, Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдтэ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй хандаһан

ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд! Советскэ Союзай эрхэтэд!
1958 оной мартын 16-да Совет Социалис Республи-[...]н Союзай Верховно Соведтэ — манай Эхэ ороной [...]энэй засагай ехэ дээдын зургаанда ээлжээтэ һун-[...]та болохонь.

[...]нэ һунгалтамнай политическэ угаа ехэ дэбжэлтын, [...]дэлмэришэд болон таряашадай холбоо барисаанай, [...]СР-эй арадуудай хани барисаанай улам ехээр бэ-[...]жэһэн оршон байдалда, Коммунис партиин, Совет [...]авительствын ленинскэ политикые бэелүүлхэ, ком-[...]низм байгуулха хэрэгтэ асари ехэ, шэнэ амжалта-[...]удай туйлагдаһан оршон байдалда хэгдэхэ байна.

Коммунис партимнай үнгэрһэн һунгалтануудай [...]нхидэл адляар, партийнабэшэ хүдэлмэришэд, та-[...]ашад, интеллигенцитэй бата нэгэдэл, нягта холбоо [...]гуулан, болохоёо байгаа һунгалтада хабаадахань. [...]э нэгэдэл хадаа коммунизм байгуулха замаар со-[...]т обществые хүгжөөхэ түгэлдэр хүсэн бологшо пар-[...] арад хоёрой эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй бэслэл [...].

[...]нээнэй урда тээ СССР-эй Верховно Соведые һунга-[...]һаа хойшо дүрбэн жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо манай [...]оной ажабайдалда, бүхы социалис оронуудай ажа-[...]йдалда, бүхы дэлхэй дээрэ олон тоото ехэ событи-[...]уд болоһон байна. Арадай, олон үндэһэ яһатантай, [...]одоо мандаха мүнхэ хүсэтэй манай социалис гүрэ-[...] түүхэдэ алдарта шэнэ хуудаһанууд бэшэгдээ, [...]эмнай агууехэ зохёон байгуулхы ажалай, ажахын [...]ри ехэ байгуулалтын, промышленность, хүдөө ажа-[...], эрдэм ухаан, соёл культурын түгэс хүгжэлтын [...]нүүд, хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интел-[...]генциин эдэбхи, үүсхэлэй булаг шэнгеэр бурьялан [...]арһан жэлнүүд байгаа.

[...]956 оной эхеэр Советскэ Союзай Коммунис пар-[...]н XX съезд болоо һэн. Тэрэнэй түүхэтэ шиидхэбэ-[...]нүүд марксистско-ленинскэ һургаалые хүгжөөхэ [...]эгтэ тон ехэ туһатай нэмэлтэ болоод, дэлхэйдэхи [...]ытинуудта ехээр нүлөөлөө, нүлөөлжэ байна, манай [...]дай тэмсэл, ажалай программа болоо. Совет [...]энэй арадай ажахы, нийтын ажабайдал, дотоодын [...]гадаадын политика хүгжөөхэ асуудалнуудаар пар-[...] правительствын гаргаһан шухала шиидхэбэринүүд [...]жэлнүүдтэ гартагдажа, бодото дээрээ бэелүүлэгдээ. [...]анай бүхы арад, түрүү хүн түрэлтэн бүгэдөөрэн [...]уехэ Октябриин социалис революциин 40 жэлэй [...] баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ, Совет гүрэ-[...], нийтын байгуулалтын илагдашагүй бата хүсэн[...]ай, хамагые илагша марксизм-ленинизмын һургаа-[...] гайхамшаг хүгжэлтые гэршэлһэн, социалис обще-[...]ын түүхэтэ ехэ дүнгүүдые согсолон гаргаа. Эдэ [...]нүүдэй туршада Советскэ Союзай нэрэ хүндэ бо-[...] нүлөөниинь бүхы дэлхэй дээрэ бүри ехээр ургаа. [...]элхэйдэхи хүсэнүүдэй тэнсүүриие абажа харабал, [...]ализмын аша туһада, капитализмые хохидуулан [...]илһан байна. Мүнөөнэй социализм — миллиард [...]хуу хүн зониие элсүүлһэн, дэлхэйн хүсэн түгэлдэр [...] гурим болонхой. Дэлхэйн коммунис, хүдэлмэри-[...]эй хүдэлөөн, эб найрамдалай, демократиин, социа-[...]мын түлөө арадуудай тэмсэл улам улам хүгжэжэ, [...]и дээгүүр шатада дэбжээ.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Энээнэй урда тээ СССР-эй Вер-[...]но Соведые һунгаһан һунгалтын болохоёо байха-[...] 1954 оной март соо Советскэ Союзай Коммунис [...]тиин Центральна Комитет һунгагшадта хандаха-[...], социалис экономико, соёл культураяа улам саа-[...]дань хүгжөөхэ, арад зоной байдалые бүри ехээр [...]жаруулха, социалис оронуудай харилсаа холбооe [...]жүүлхэ, уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга бай-[...]ые һулаpуулан зөөлэрүүлхэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб [...]рамдал батадхан мандуулха зорилгонуудые таби-[...] юм.

Мүнөө Верховно Соведтэ шэнэ һунгалта хэхээ [...]ай ороной бэлдэжэ байхадань, тэдэ зорилгонуудай [...]раар дүүргэгдэһэн тухай, үнтэрээшэ һунгалтын [...]а тээхи Хандалга соо хараалагдаһан программые [...]үүлхын тула партиин, арад түмэнэй юу хэһэн ту-[...] хэлэжэ үгэхые Центральна Комитет шухалада [...]оно.

[...]оветскэ Союзай Коммунис парти дүрбэн жэлэй [...]а тээ һунгагшадта хандан, иигэжэ мэдүүлһэн юм: [...]ай парти промышленностяа, манай экономикын [...]эһэ һуури болохо хүндэ индустрияа бүхы талаарнь [...]жөөхэ, социалис ажахыдахи баратдашагүй ехэ нөө-[...]баялигуудые бүримүһэн ашаглахын тула шухала [...]жээнүүдые абаха байха.

[...]нгэрһэн дүрбэн жэл соо манай орон дотор промыш-[...]на 3.000 үлүүтэй ехэ предприяти, тэдэнэй тоодо [...]уу нүүрһэнэй 400 шахта, 16 доменно, 24 мартенын [...]шэн баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. [...]хэй дээрэхи эгээн ехэ Куйбышевска ГЭС, тэрэшэ-[...] Иркутска, Горьковско, Камска, Каховско, Славян-[...], Кайрак-Кумска гэхэ мэтэ хүсэтэ электростанци-[...]д баригдаа. Эдэ шэнэ барилганууд ороной үйлэд-[...]илгын хүсые хүгжөөхэ, манай гүрэнэй хүсэ шада-[...]е улам бэхижүүлхэ, коммунизмын материально-тех-[...]ескэ үндэһэ һуури табиха хэрэгтэ ехэ алхам [...]оно.

[...]оциалис экономикые хүгжөөхэ, арад зоной байда-[...]е улам һайжаруулха, капитализмые социализмын [...]иин илаха шиидхэхы нүхэсэл болоһон ажалай бү-[...]сые улам дээшэлүүлгэ гээшэ промышленна үйлэд-[...]риин талаар Коммунис партиин, хүдэлмэришэн ан-[...]н бэелүүлһэн ажал хэрэгэй шухала дүн болоно. [...]нэ техникэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлһэн, үйлэдбэриин [...]нологиие улам нарижуулан һайжаруулһан, социа-[...]с мүрысөөе үргэдхэһэн, түрүү дүй дүршэл дэлгэ-[...]үлһэнэй ашаар промышленностьдахи ажалай бүтээ-[...]е энэ үе соо 32 процент дээшэлүүлхэ арга олгоо. Манай орон промышленна үйлэдбэриинтөө хэмжээ-тээр капиталис Европын ехэ ехэ оронуудые үни ахижа гараад, промышленна шухала зүйлнүүдэй талаар США-гэй үйлэдбэрилдэг мүнөөнэйнь хэмжээе хүсэхэ, үлүүлхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Эдэ тоо баримтанууд юу харуулнаб гэжэ һайса бодоод үзыт, нүхэдүүд! Дүрбэн жэлэй турша соо шэрэм шудхалга манайда иимээр нэмээ гэбэл: 1953 ондо 27 миллион тонно байһан аад, 1957 ондо 37 миллион тонно болоо. Тэрэшэлэн булад хайлуулга —38 миллионһоо 51 миллион тонно хүрэтэр, прокат гаргалга —29 миллион тонноһоо 40 миллион тонно хүрэтэр, нүүрһэ малтан абалга —320 миллион тонноһоо 463 миллион тонно хүрэтэр, нефть гарган абалга —53 миллион тонноһоо 98 миллион тонно хүрэтэр нэмээ. Арадай ажахыда энерги үгэдэг үйлэдбэри ехээр үргэдхэгдэн, батадхагдаа гэбэл: хэрбээ 1953 ондо СССР-эй бүхы электростанцинуудай 134 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилһэн байхадань, 1957 ондо 209 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдөө.

Илан мандаһан социализмын бата бэхи, хүсэн түгэс алхам, шэнэ ажабайдал зохёогшо олон миллион хүнэй сэсэн ухаан, хурса бодол, дура хүсэл, эршэ зориг эдэ тоонууд дотор харагдана. СССР-эйхидэл адли иимэ эршэмтэй түргэнөөр промышленна үйлэдбэриин хүгжэһэн ушар түүхэдэ үшөө байгаагүй юм!

1954 ондо һунгагшадта хандаһан КПСС-эй ЦК-гэй Хандалга соо иигэжэ хэлэгдэһэн байгаа гэбэл: партимнай хүндэ промышленностиие хүгжөөхэтэеэ хамта, арадай хэрэглэдэг эд бараа бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ оролдохо байха. Үнгэрһэн дүрбэн жэл соо СССР-тэ хилгааһан бүд нэхэлгэ 209 миллион метрһээ 282 миллион метр хүрэтэр, лён бүд —289 миллион метрһээ 425 миллион метр хүрэтэр, торгон бүд —400 миллион метрһээ 805 миллион метр хүрэтэр, арһан гутал оёлго—238 миллионһоо 315 миллион паар хүрэтэр, элһэн сахар үйлэдбэрилгэ 3 миллион 434 мянган тонноһоо 4 миллион 491 мянган тонно хүрэтэр, мяха абалга 2 миллион 200 мянган тонноһоо 3 миллион 100 мянган тонно хүрэтэр, малай тоһо—371 мянган тонноһоо 621 мянган тонно хүрэтэр нэмээ. Мотоцикл, велосипед, оёдолой машина, часы, радиоприёмник, телевизор болон бусад эд бараа бүтээн гаргалгын хэмжээн ехээр нэмэһэн байна. Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн һайжаруулхын тула парти, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулганууд, арадай ажахын Соведүүдые эмхидхэһэн, республикануудай үүргые бүри ехэ болгоһон ушар манай экономикын саашанхи хүгжэлтэдэ угаа ехэ удхашанартай. Хара хубияа хараад, бэе бэедээ туһалангүй байдаг ябадалые зайсуулһан, хүтэлбэриие предприятинуудта дүтэлүүлһэн, промышленностиин ажал хэрэгэй түлөө нютагай зургаануудай харюусалгые ехэ болгоһон ябадал арад түмэнэй эдэбхи, үүсхэлые бүри ехээр бадаруулаа. Хүтэлбэриинь шэнэдхэн һайжаруулһанһаа хойшо промышленностиин ажал хэрэг һайжараа гэжэ мүнөө бүгэдөөрэн мэдэрнэ. Гүрэнэй зүгһөө үгтэдэг түсэбтэ даалгабаринууд һайнаар дүүргэгдэдэг болоо. Промышленна үйлэдбэриие 7 процент дээшэлүүлхэ гэжэ 1957 оной түсэбөөр хараалагдаһан аад, промышленна продукци бүтээн гаргалгын хэмжээн үнэндөө 10 үлүүтэй процентээр нэмэһэн байна. Энээнэй ямар удхатай байһые сэгнэхын тулада, продукциин нэмэһэн нэгэ процентнь 10 миллиард түхэригтэй адли болоно гэжэ мэдэхэ хэрэттэй. Ганцахан 1957 он соохи промышленна үйлэдбэрилгын ургалтые абаад үзэбэл, революциин урда тээхи Россиин бүхэли жэл соо бүтээдэг промышленна зүйлнүүдэй хэмжээнһээ 3 дахин дээшээ болоһон байна.

Социалис промышленностиин бүхы һалбаринуудай хүсэн түгэс хүгжэлтэ туйлахын түлөө, үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсынь талаар эгээн томо капиталис оронуудые хүсэхэ, ахижа гараха гэһэн СССР-эй экономическа гол шухала зорилгые шиидхэхын түлөө саашадаашье эрид шууд тэмсэхэбди гэжэ Коммунис парти мэдүүлнэ.

Манай орон социалис байгуулалтынгаа булюу һайн байһанай ашаар, индустриин шиидхэхы һалбаринуудта продукци бүтээн гаргалгын хэмжээе 15 жэлэй турша соо 2—3 дахин ехэ болгожо шадаха, болгохо ёһотой байна. Энэмнай ямар удхатайб гэхэдэ, жэл бүри түмэрэй руда малтан абалгые 250—300 миллион тонно хүрэтэр, шэрэм шудхалгые —75—85 миллион тонно хүрэтэр, булад хайлуулгые —100—120 миллион тонно хүрэтэр, нүүрһэ малтан абалгые —650—750 миллион тонно хүрэтэр, нефть гарган абалгые —350—400 миллион тонно хүрэтэр, газ гарган абалгые —270—320 миллиард кубометр хүрэтэр, электроэнерги үйлэдбэрилгые —800—900 миллиард киловатт-час хүрэтэр, цемент үйлэдбэрилгые —90—110 миллион тонно хүрэтэр нэмээхэ ёһотой болонобди.

Хүндэ индустрияа булюу ехээр хүгжөөхэ гэһэн Ленинэй заабариие саашадаашье бэелүүлжэ, арадай хэрэглэл хангаха эд бараа бүтээн гаргалгын хэрэгые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ, 15 жэлэй турша соо сахар үйлэдбэрилгые—9—10 миллион тонно хүрэтэр, хилгааһан бүд нэхэлгые —550—650 миллион метр хүрэтэр, арһан гутал оёлгые —600—700 миллион паар хүрэтэр нэмээхэ арга боломжо манда бии болонхой.

Коммунис партимнай иимэ шэнэ, асари ехэ зорилгонуудые табиха зуураа, Курска суранзата хадын, Казахстанай, Сибириин районуудаар һүүлэй үедэ олдоһон баялиг газарнуудые шэнжэлэн ашаглаха зэргээр хара металлургияа ойрын жэлнүүдтэ ехээр хүгжөөхэ зорилго табинхай. Оронойнгоо түлишын хэрэгые эрид хубилган һайжаруулха, тиихэдээ эгээн арьбан түлишэ болохо нефть, газые түрүүшын ээлжээндэ хүгжөөхэ ёһотой байнабди. Химическэ промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхэ, түрүүшын ээлжээндэ пластмасс, синтетическэ, хэмэл утаһа, синтетическэ каучук үйлэдбэрилгые эршэмтэй, түргэнөөр хүгжөөхэ шухала. Тиигээд байбал, арадай ажахын олохон гол һалбаринуудай саашадаа эршэмтэйгээр хүгжэхэ үндэһэ һуури бии болгохо, арад зоной хэрэглэхэ һайн шанартай, химда эд бараа элбэг ехээр гаргаха арга олгохо болоно.

Үйлэдбэрилгын хүсые хүгжөөхэ хэрэгтэхи эдэ шэнэ, асари ехэ зорилгонууд бэрхэтэйшье һаа, яһала дүүргэгдэхээр байна. Совет арадай экономическа арга боломжые, улам ургажа байгаа үүсхэлтэ хүсые хараада абажа, эдэ зорилгонууд тодорхойлогдонхой.

Социалис промышленностиин бүхы һалбаринуудые саашадань хүсэтэ ехээр хүгжөөхэ хараа түсэбүүдтэйгээр һунгагшадта хандахадаа эдэ түсэбүүдые бүхы арад нэгэн һаналтайгаар һайшаан дэмжэхэ гэжэ бataар этигэн найдажа байһанаа Коммунис парти элишэлэн мэдүүлнэ. **Манай промышленностиие хүгжөөхэ шэнэ, асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө, ажалай бүтээсые шууд дээшэлүүлхын, продукциин өөрын үнэ хямдаруулхын, шанарыень һайжаруулхын түлөө, улам саашадаа техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэхыень уряалан манай баатарлиг хүдэлмэришэн ангида, инженернүүд, технигүүд, конструкторнуудта, промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ парти хандана. Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень, социалис үйлэдбэриин угаа ехэ арга боломжонуудые зоримгойгоор элирүүлжэ ашаглахыень промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые парти уряална!**

Дүрбэн жэлэй саада тээ Коммунис парти һунгагшадта хандахадаа иигэжэ мэдүүлээ һэн. Богонихон саг соо хүдөө ажахые эрид ехээр дэбжээхэ бүхы арга боломжо манайда бии. Мүнөө эдэ бүхы арга боломжонууд бодотоор шууд ашаглагдажа, манай хүдөө ажахы найдамтайгаар хүгжэн дэбжэжэ байна. Хүдөө ажахын материально-техническэ базые нарижуулан һайжаруулха, колхоз, МТС, совхозуудые дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урмашал дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахые түсэблэлгын шэнэ гурим тогтоохо талаар партиин абаһан хэмжээнүүд тон ехэ үрэ дүн үгэжэ байна.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй турша соо 36 миллион гектар шэнэ, боро газар элдүүрилһэн совет арадай, алдарта залуушуулайнь гайхамшагта баатаршалга коммунис байгуулалтын түүхэдэ орохо байна. Гүрэмнай хэдэн олон зуун миллион пүүд орооһо таряа нэмэжэ абаа. Ороной хэдэ хэдэн районуудта ехэ ган гасуурай болобошье, багсаахада 1955 ондо абтаһанай шэнээн орооһо таряан 1957 ондо бэлэдхэгдээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ абтаһан бүхы орооһо таряан 1953 онойхидо орходоо 26 процентээр, тэрэ тоодо шэниисэ—40 процентээр ехэ байгаа. Сахарай свёкло, хүбэн, лён болон бусад техническэ ургамалнуудые абалга тон түргэнөөр нэмэнэ.

Мал ажалда горьтой амжалта туйлагдаа. Дүрбэн жэлэй туршада орон дотор эбэртэ бодо малай тоо 10 миллион 900 мянган толгойгоор, гахайн тоо — 11 миллион, хониной тоо 20 миллион үлүүтэй толгойгоор олон болоо. Жэл ерэхэ тудам малаймнай улам түргэнөөр олон боложо, ашаг шэмынь дээшэлжэ байһан ушар илангаяа баясахаар байна. Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо колхоз, совхозууд һү һаалгые хоёр шахуу дахин ехэ болгоо, тэдэнэр мүнөө мяха, нооһо, мал ажалай бусад продуктнуудые улам ехээр үгэдэг боложо байна. США-гэй мүнөө үедэ һаадаг һүнэй 95 процент тухай һүн манай орондо һаагдана, тиихэдэ бүхы дээрээ тоһо абалтаар Советскэ Союз США-е ахяад ябана.

Мяха, һү, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын түлөө бүгэдэарадай мүрысөөн Российска Федерациин, Украинска, Молдавска союзна республикануудай түрүү колхоз, совхозуудай үүсхэлээр үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Олон колхоз, совхозууд, бүхэли районууд үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 100, дээшэшье центнер мяха абаһан, 400—500 центнер һү һааһан байна.

Хүдөө ажахые саашадань эрид ехээр хүгжөөхын түлөө, хүн зоной хэрэглэхэ эдеэ хоолой зүйл, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд элбэг дэлбэг болгохын түлөө тэмсэлые һуларшагүй, эршэтэйгээр саашадань үргэлжэлүүлхэ байһан тухайгаа Коммунис парти мэдүүлнэ. Социалис хүдөө ажахын арга боломжонуудые бүхы хэмжээгээр ашаглахыень, ороной бүхы районуудта ургасые таһалгаряагүй дээшэлүүлхыень, газар таряалангай культурые дээшэлүүлхыень, шэнэ, боро газар саашадаа элдүүрилжэ, тарилгын талмайе үргэдхэхыень, колхоз, совхоз бүридэ газараа һайнаар ашаглахыень алдарта колхозно таряашадые, совхоз, МТС-үүдэй хүдэлмэришэдые, агрономууд, зоотехнигүүд болон хүдөө ажахын бусад мэргэжэлтэдые парти уряална. Мүн орооһо таряа, хүбэн, лён, торго, сахарай свёкло, хартаабха, огородой эдеэ, үрэ жэмэс, виноград, цитрусова үрэ, сайн набша, хүдөө ажахын бусад ургамалнуудые улам ехээр ургуулан абадаг болохо, ажалай бүтээсые шууд дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын продукциин өөрын үнэ хямдаруулха шухала. Колхоз, совхозуудта бүхы түрэлэй малай тоо улам олон болгохо, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, тэжээл бүри ехээр бэлдэдэг болохо, хамагай түрүүндэ ороной бүхы районуудта кукуруза ехээр тарижа, ургасыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Дүрбэн жэлэй урда тээ һунгагшадта хандаһан Хандалга соогоо Коммунис парти иигэжэ мэдүүлээ һэн. Манай орондо эрдэм ухаанай, соёл культурын һалбаран хүгжэхын, совет арадай оюун бодолой улам орьёлон бадархын, арадай гэгээрэлэй хэрэгэй саашадаа һайжархын тулада парти бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргаха. Эдэ жэлнүүдтэ орон дотор олон тоото һургуулинууд, һуралсалай дээдэ газарнууд, Культурын ордонууд, хүдэлмэришэд, колхознигуудай клубууд болон библиотекэнүүд, хүүгэдэй эмхи зургаанууд, спортивна түхеэрэлгэнүүд шэнээр нээгдээ. Арадай гэгээрэлэй, эрдэм ухаанай болон техническэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ совет гурим хадаа эрдэм ухаанай, техникын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгөөр обществые, капиталис эрхэ байдалайхиһаа бүри түргэнөөр хүгжөөхэ арга олгоно.

Совет эрдэмтэд болон инженернүүдэй элитэ ехэ туйлалтанууд, жэшээлхэдэ, атомай хүсөөр хүдэлдэг түрүүшын электростанци барилга, шэнэ түхэлэй реактивна самолёдуудые, түби хоорондын баллистическэ ракетэнүүдые байгуулга, электроникын, телемеханикын, полупроводнигуудай талаар, мүн эрдэм ухаанай, техникын бусад олон һалбаринуудта туйлагдаһан ехэ нээлтэнүүд гэхэ мэтын үнгэрһэн дүрбэн жэл соо болоһон событинууд социализмын агууехэ зохёон байгуулхы хүсые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Замбуулин руу, Газарые тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл одонуудые табиһан жэл бологшо 1957 он хүн түрэлтэнэй түүхэдэ орохо байна. Эдэ одонууд совет эрдэмтэд, инженернүүд болон хүдэлмэришэдэй байгуулһан, Газарые тойрон дабшадаг советскэ хэмэл одонууд болоно. Газарые тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл одонуудай табигдаһан ушар эрдэм ухаанай, техникын хүгжэлтэдэ шэнэ үе нээжэ үгэһэн агууехэ туйлалта мүн. Энэ ушар совет эрдэм ухаанай, техникын, промышленностиин тон ехээр хүгжэнги байһые бүхы дэлхэйн хүн зондо эли тодоор, үнэмшэлтэйгөөр харуулаа. Эдэ туйлалтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, капитализмын дарлалтаһаа сүлөөрһэн совет хүнүүдэй ухаан бодол, оюун бэлиг тон ехээр һалбаран бадарна, советскэ эрдэм ухаан үлэмжэ һайнаар хүгжөөгдэнэ, эрдэмтэдтэ Коммунис партиин, Совет правительствын зүгһөө ехэ анхарал хандуулагдана.

Арадай ажабайдалые, коммунизмын түлөө тэдэнэй тэмсэлые харуулһан гайхамшагта шэнэ зохёолнууд үнгэрһэн жэлнүүдтэ бэшэгдэжэ, совет олонациональна литература болон искусство улам хүгжэн баяжаа. Манай үе сагай түрүү үзэл бодол баримталдаг литература болон искусствомнай арад зондоо, тэрэниие совет патриотизмын, социалис интернационализмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ үнэн шударгыгаар туһална.

Социалис промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культурын эдэ жэлнүүдтэ хүгжэхэтэй хамта, коммунизм байгуулагша, ороной бүхы баялигуудые, культурын үнэтэ зүйлнүүдые зохёон бүтээгшэ совет арадай политическэ, культурно-техническэ бэлэдхэл улам дээшэлээ, оюун бодолынь улам бадараа. Совет хүнэй үүсхэл шадабари, оюун бэлигынь улам эли тодоор һалбаран бадараа. Энэ хадаа социалис обществын бүхы амжалтануудай, коммунизмын илагдашагүй түгэлдэр хүсэнэй гол эшэ үндэһэн мүн болоно.

Совет эрдэм ухаанай, литературын, искусствын, арадай гэгээрэлэй хүгжэлтэ тухай, арад зоной, гэгээрэл болбосоролой саашадаа дээшэлхэ тухай, совет хүнэй алдар солын дээшэлхэ тухай Коммунис парти саашадаа таһалгаряагүй оролдолго гаргаха байна. Алдарта совет интеллигенци арадайнгаа үмэнэхи уялгые саашадаашье нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, коммунис байгуулалтын агууехэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулха, шэнэ нээлтэнүүдые хэжэ, совет эрдэм ухаае баяжуулха, манай үе сагта тааруу литературын, искусствын эрхим зохёолнуудые бэшэхэ гэжэ батаар этигэжэ байһанаа парти элишэлэн мэдүүлнэ.

Арадай аша туһые харахаһаа ондоо зорилго Коммунис партида үгы юм. Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин байдалые жэл ерэхэ тудам һайжаруулха хэрэгтэ партиин политика, бүхы ажал-ябуулгань зорюулагдана. Арадай байдал улам һайжаруулхын тулада Верховно Соведэй урдахи һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн дүрбэн жэл соо Коммунис парти, Совет правительство хэдэн ехэ хэмжээнүүдые абаһан байна. Бага түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салин хүлһэн дээшэлүүлэгдээ. Амаралтын, һайндэрэй урда тээхи хүдэлмэриин үдэр хоёр часаар хороогдоо. Долоон часай, газар дорохи ажалда зургаан часай хүдэлмэриин үдэр тогтоогдожо байнхай. Социальна мүнхэлэлгэдэ, туһаламжа, стипенди үгэлгэдэ, түлөөһэгүйгөөр һураха, хүн зониие түлөөһэгүйгөөр аргалха хэрэгүүдтэ гүрэнэй зүгһөө мүнгэ зөөри бүри ехээр һомологдодог болоо. Гүрэнэй пенси тухай шэнэ Хуулиин ёһоор ажалшадые пенсеэр хангалга нилээд һайжараа. Жэл бүри гүрэнэй урьһаламжа гаргажа, зоной дунда тараалга болюулагдаһан байна. Зарим налогууд болюулагдаа, бага болгогдоо. Гүрэндэ колхознигуудай тушаадаг ба худалдадаг хүдөө ажахын продукциин бэлэдхэлэй, худалдан абалгын сэнгүүд дээшэлүүлэгдээ. Хубиингаа ажахыһаа продуктнуудые гүрэндэ тушааха бүхы уялгануудһаа колхознитууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад бүрин сүлөөлэгдөө.

Эдэ бүгэдэһөө уламжалан хүдэлмэришэд, албахаагшадай бодото салин хүлһэн, колхознигуудай олзо доход дээшэлээ. Имагтал бага түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салин хүлһэ дээшэлүүлһэнэй, пенси ехээр түлэдэг болоһоной, урьһаламжа захилгые бага болгоһоной ашаар хүн зон 1955 онойхитой сасуулбал, 1957 ондо 41 миллиард шахуу түхэригөөр олзотоо, тиихэдэ мүнөө жэлдэ 60 гаран миллиард түхэригөөр олзотохо байна.

Совет хүнүүд шанар һайнтай эдеэ хоолой зүйлнүүдые, һайн һайн гутал, хубсаһа, гэр дотор хэрэглэгдэхэ элдэб эд бараануудые ехээр абадаг болоо. 1953 онойхитой сасуулбал, 1957 ондо хүн зондо: һүн, бусад сагаан эдеэн — хоёр хахад дахин, мяханай зүйлнүүд — 70 процентээр, сүсэгын тоһон — 48 процентээр, үндэгэн — 66 процентээр, сахар — 26 процентээр, бүд — 34 процентээр, тэрэ тоодо торгон бүд хоёр

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Бүхы һунгагшадта—эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, эрэгтэй, эмэгтэй таряашадта, совет интеллигенцидэ, Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдтэ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй хандаһан

ХАНДАЛГА

(Түгэсхэл)

шахуу дахин, хубсаһан — 74 процентээр, трикотажна зүйлнүүд — 85 процентээр, арһан гутал — нэгэ хахад дахин ехээр худалдагдаа.

Энэ үе соо культурно-ажаһуудалай, ажахын хэрэгсэлэй эд бараанууд бүри олоор худалдагдадаг болоо. Радиоприёмник — 2 үлүүтэй дахин, телевизор — 5,3 дахин, мотоцикл — 2,1 дахин, оёдолой машина — 2,2 дахин, часы — 1,6 дахин, фотоаппарат — 2,7 дахин, гэр доторой холодильник болон электропылесос — 6 дахин, велосипед — 65 процентээр, мебель — 74 процентээр олоор худалдагдаһан байна.

Дүрбэн жэлэй турша соо совет хүнүүд 15 миллион үлүүтэй радиоприёмник болон телевизор, 79 миллион шахуу часы, 11 миллион үлүүтэй велосипед, 7 миллион үлүүтэй оёдолой машина, 4 миллион фотоаппарат худалдажа абаа. Бүхы дээрээ гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаанай бутархай эд бараанай эрьесэ эдэ дүрбэн жэлэй турша соо 52 процентээр, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта — 75 процентээр дээшэлһэн байна.

Гэр байра барилгада Коммунис парти тусгаар анхарал хандуулна. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ городуудта, хүдэлмэришэнэй посёлогуудта 48 миллион шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа, хүнүүд ороһон байна. 1958 ондо хамта дээрээ 61 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа хүнүүд орохо юм. Гадна колхознигууд болон хүдөөгэй интеллигенциин хүсөөр 800 мянган гэр баригдахаар хараалагдана. Өөһэдынгөө хүсөөр гэр байра бариха талаар Горьковско областиин ажалшадай үүсхэл бүри үргэнөөр дэмжэгдэн дэлгэржэ байнхай. Гэр байрын үшөө ехээр дутадаг байбашье, орон дотор байрын дуталдаха ябадалые 10—12 жэлэй турша соо усадхаха бүхы арга боломжо мүнөө манайда бии. Хэдэн олон миллион ажалшадай аша туһада зорюулагдаха энэ тон шухала зорилтын амжалтатайгаар шиидхэгдэхын тула парти бүхы шухала хэмжээ абаха байна!

Совет арадай ажана байдал, һалбаран хүгжэлтэ тухай, тэрэнэй материальна болон оюун бодолой улам ургажа байгаа эрилтые хангаха тухай оролдолго Коммунис партиин, Совет правительствын ажал-ябуулгын гол шэглэлые саашадаашье тодорхойлхо байна. Энэ хадаа гол зорилгомнай, агуухэ Ленинэй захьянуудые бэелүүлхын тулада ябуулха бүхы хүдэлмэримнай гол удхань болоно гэжэ манай парти тоолоно.

Социалис обществые, тэрэнэй экономико болон соёл культурые амжалтатайгаар хүгжөөхэ шухала эшэ үндэһэниинь дээдэ түхэлэй демократи, бодото арадай демократи болохшо совет түрэн мүн болоно. Социалис гүрэниие, социалис демократиие бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ тухай эдэ бүхы жэлнүүдтэ Коммунис парти саг үргэлжэ оролдолто гаргадаг байгаа.

Капитализмын үедэ дарагдажа дабтуулжа байһан олон миллион юрын хүнүүдэй оюун бэлигэй, шадабариин урган хүгжэхэ хизаарлашагүй арга боломжые имагтал социалис демократи бии болгожо үгэнэ. Социальна, национальна тэгшэ эрхые хүсэдөөр баримталдаг социалис демократиин эрхэ байдалдал коммунизмда зорижо ябаа замдаа тохёолдоһон бүхы бэрхэшээлнүүдые, һаад түбэгүүдые гаталжа байһан арад түмэнэй зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэл иимэ хабарай үер мэтээр бурьялан гарадаг байна.

Капиталис оронуудта тогтоогдоһон гуримуудые баруун оронуудай зонхилхы нюурнууд «демократическа» гэжэ, харин арад зониие богоолшолгынгоо байгуулалтые «сүлөөтэ дэлхэй», гэжэ нэрлэдэг, «ёһотой демократи» тухай шашалдадаг юм.

Капитализмын хобдог хомхэй, хархис ёһо гуримай зонхилжо байдаг, завод, фабрикануудай, түмэр харгы болон банкнуудай, газарай, тэрэнэй баялигуудай миллионернүүд болон миллиардернүүдэй гарта байдаг, хэдэн зуун миллион хүнүүдэй ажалаар бүтэһэн юумэнүүдэй бүлэг дээрмэшэн-дарлагшадаар үбэршэлэгдэжэ байдаг, харин тиихэдэ бүхы зөөри хогшол байгуулжа байһан ажалша арад зоной хайра гамгүйгөөр дарлуулжа, али олон ушарта хүншүүгээр байха арга боломжогүй байдаг гүрэнүүдые демократическа гэжэ тооложо болохо аал.

Хүдэлмэришэн, албахаагша бүхэниие ажалгүй болошохо, үгырхэ хооһорхо, үлэдхэ, даараха аюулай хододоо айлгажа байдаг, ажалша хүнүүдэй үглөөдэрэйнгөө түлөө, гэр бүлынгөө, үхи хүүгэдэйнгээ ерээдүйн түлөө хододоо айжа һүрдэжэ байдаг тиимэ гүрэниие демократическа, сүлөөтэ гэжэ тооложо болохо гээшэ аал.

Бүхэли арадуудай национальна тэгшэ эрхэгүй. дарлалтын оршон байдалда ажаһуудаг, яһанай илгаа гаргадаг, линчиин сүүдүүдэй байдаг, ажалша зоной оюун бэлигэй, эрдэм шадабариин дарагдажа байдаг, идеологическа айхабтар ехэ аппарадай: хэблэлэй, радиогой, телевидениин, типографиин, мэдээсэлэй агентствонуудай—пропагандын бүхы аргануудай капиталистическэ зөөри байжа, үнэн сэхэ, түрүү бүхы юумэнүүдые даралга дабталгада, муушалалгада, капиталай зонхилолгые, дай жүрөөдэлгые зүбтүүлгэдэ хэрэглэгдэдэг, иимэ байдалтай гүрэнүүдые демократическа, сүлөөтэ гэжэ тооложо болохо аал.

Капитализмын «ёһотой демократи» гээшэ худал хуурмаг, энэ мэхэ гохоороо буржуазиин идеологууд, реформистнууд капиталистическэ монополиин зонхилолгые далдална. Энэ «демократяар» далдалуулан, хүн түрэлтэндэ эсэргүү эгээл бузар булай ябуулганууд: империалис дайнууд, колониальна дээрмэдэлгэ, арадуудай национальна сүлөөрэлгын тэмсэлые, хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнүүдые шуһата даралга гэхэ мэтэ урданшье хэгдэжэ байһан, мүнөөшье хэгдэжэ байһаар. Монополистическэ капиталай үедэ, буржуазна демократиин эрхэ байдалда буржуазиин зонхилолгын нэгэ аргань болохо жэгшэгүүритэ муухай фашизм гэдэг бии болоо һэн.

Советскэ социалис демократи буржуазиин зонхилолгодо эсэргүү тэмсэл соогуур бии болоһон юм. Совет засаг—арадай засаг, оронойнгоо бүхы баялигуудай эзэн болохо хүдэлмэришэд, таряашадай засаг мүн. Гүрэн бүхэнэй демократизм, тон түрүүндэ, ямар политика ябуулдагаарнь, ямар хүнүүдэй аша туһые харадагаарнь тодорхойлогдодог. Зонхилхы нюурнуудынь дайн сэрэгтэ бэлэдхэлэй бүхы зоболонгуудые арад зонойнгоо хүзүүн дээрэ ашадаг, буу зэбсэг түхеэрхэ, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые хурсадуулан шангадхаха, эзэмдэлгын шэнэ дайнда бэлэдхэхэ политика ябуулдаг, «мэнэ мэнэ дайн болохонь» гэжэ жүрөөдэдэг гүрэнүүдтэ ямар «демократизм» бии гэжэ хэлэлтэй гээшэб?

Советскэ Социалистическэ гүрэнэй ёһотой демократизмнь бүхы арадуудай аша туһые харалсаһан гадаадыншье, дотоодыншье бүхы политика дээрэһээнь харагдана.

Манай партиин ленинскэ национальна политика хадаа ёһотой демократизмын жэшээ боложо үгэнэ. Энэ демократизм сүлөөтэ советскэ республикануудай ахадүүгэй союз дээрэһээ, тэдэнэй гүрэн түрын байгуулалтын хүгжэлтэ дээрэһээ, тэдэнэй экономико болон культурын эрид түргэнөөр ургажа байһан дээрэһээ, социалистическэ нацануудай ахадүүгэй хани харилсаан болон хоорондоо туһалалсалгын хүгжэлтэ дээрэһээ харагдана. Һүүлэй үедэ союзна республикануудай эрхые саашадань үргэдхэһэнэй ашаар олон мянган промышленна предприятинууд союзна мэдэлһээ союзна республикануудай мэдэлдэ үгтөө. Республикануудай бюджетнэ, хуули гаргалгын эрхэнүүд үргэдхэгдөө.

Агуухэ Ленинэй захяа заабаринуудые хододоо үнэн сэхээр дүүргэжэ байдаг Коммунис парти өөрынгөө национальна политикые, манай олонациональна социалис гүрэнэй бата бэхи хүсэ шадалай үндэһэ һуури болохо бүхы совет арадуудай адли тэгшэ эрхые, ахадүүгэй хани харилсаанай политикые саашадаашье бэелүүлжэ байха юм.

Һүүлэй дүрбэн жэл соо ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй ажал-ябуулгань һайжараа, ажахын, культурна байгуулалтые хүтэлбэрилгэдэ тэдэнэй үүргэнь дээшэлээ. Алба-захиргаанай аппарадууд бага болгогдоно, гаргашань хороогдоно, бүхы һалбаринуудайнь ажал-ябуулга һайжаруулагдана. Профсоюзуудай — гүрэниие, ниитын үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадые үдэр бүри хабаадуулалсажа байха хүдэлмэришэн ангиин эгээ олон зоной хабаадалгатай организациин үүргэ дээшэлнэ. Социалис хуули ёһые бэхижүүлхэ, СССР-эй Конституцяар хамгаалагдадаг эрхэтэдэй эрхые наринаар сахижа байха талаар хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Верховно Совет доторой политикын шухалын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, шиидхэнэ, арадуудай хоорондохи эб найрамдалые саашадань бэхижүүлгэдэ, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондоо амгалан тайбанаар зэргэ оршон байлгада зорюулагдаһан гадаадынгаа политикые эдэбхитэйгээр ябуулна.

Социалис гүрэнөө бэхижүүлхын тулада, советскэ демократиие саашадань хүгжөөхын тулада, советскэ патриотизмые, арадуудай хани барисаанай, пролетарска, социалистическэ интернационализмын урган бадаржа байдаг үзэл сурталаар арад зониие хүмүүжүүлхын тулада саашадаашье эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгоёо гаргажа байхабди гэжэ Коммунис парти мэдүүлнэ.

1954 ондо һунгагшадта хандаһан Хандалга доторое Коммунис партиин табиһан зорилгонууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ гэжэ үнгэрэгшэ дүрбэн жэлэй дүнгүүд үнэншэмөөр харуулна. Ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлхээр мүнөө партиин табижа байһан шэнэ агуухэ зорилгонууд баһал иигэжэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байһаниинь лабтай.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэдэ дэлхэйн түүхын бүхы ябасада угаа ехэ нүлөө үзүүлхэ байна. Тэдэ зорилгонуудые бэелүүлгэ ямар удхатай байхаб гэбэл, манай орон дотор үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй саашадаа улам ехээр хүгжэһэнэй, ажалай бүтээсын ехэ болоһоной үндэһөөр эрдэм наука, соёл культура һалбаран бадарха, материальна болон оюун бодолой баялигууд элбэг ехэ болохо, манай арад коммунизмда шата дамжан орохо замдаа шиидхэхы алхам хэхэ байна.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис парти арад зонойнгоо үндэһэн шухала интересые хаража, эб найрамдалай политика сэхэ шууд бэелүүлдэг байгаа, бэелүүлнэшье, социалис оронуудай агуухэ хани барисаае бэхижүүлхын түлөө, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай амгалан ёһоор зэргэ оршохын түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые һулаируулхын түлөө, бүхы оронуудай бэе бэедээ бүри ехээр этигэдэг боложо, улам нягта харилсаатайгаар ажаллахын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэнэ.

Совет гүрэнэй эб найрамдалда дуратай политикань социалис байгуулалтын гол удхаһаань үндэһэлэн гарана. Социалис байгуулалта хадаа капиталис дарлалтада, империалис дайнда эсэргүү тэмсэл соогуур урган гараа юм. Совет гүрэнэй бодото демократическа ёһоной байһые энэ политика харуулна. Арад зонойнгоо аша туһые хараха, эб найрамдал хангаха гээшэ Совет гүрэнэй эгээн шухала зорилго болоно. Бүхы хүн түрэлтэнэй гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүень нэгэдүүлдэг социалис бүхы оронууд, колониальна богоолшолгын дарлалтые үгы хэһэн Азиин болон Африкын оронууд, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай арадууд Советскэ Союзтай хамта мүнөө эб найрамдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Манай саг үе хадаа капитализмһаа социализмда хуулита ёһоор оролгын үе, марксистско-ленинскэ һургаалай агуухэ илалтын үе мүн. Империалистнууд, мүн тэдэнэй зарсанар хадаа эб найрамдалай түшэг тулгууриие,—эбдэршэгүй бата социалис лагериие бутаргахын тула, тэрэнэй хүсэ шадалые һулаируулхын тула али болохоор оролдоно. Теэд империалистнуудай иимэ бодомжолгонь гутамшаг муухайгаар буруу һүрэдэг байгаа, хододоо буруу һүрэхэшье байна. Социалис лагерь хэлбэришэгүй бата хүсэтэй юм!

Арадай засагта агуухэ Хитад оронтой, социалистическэ бүхы оронуудтай политическэ, экономическа болон культурна холбоо барисаагаа эсэшэ сусашагүйгөөр саашадаашье үргэдхэхэ хэрэгые Советскэ Союзай Коммунис парти өөрынгөө тон шухала интернациональна уялга гэжэ тоолоно. Энэ холбоо барисаань тэгшэ эрхын, ахадүү ёһоор харилсалгын, бэе бэедээ туһалалсалгын, социалис интернационализмын ленинскэ гол ёһонуудые үндэһэ болгодог.

Шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэхэ зуураа, Советскэ Союзай Коммунис парти бүхы оронуудай ажалшадтай интернациональна холбоогоо бэхижүүлнэ. Москвада Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнүүд дээрэ баталан абтаһан Эб найрамдалай манифест Декларации хоёр коммунис болон хүдэлмэришэнэй уласхоорондын хүдэлөөнэй улам нэгэдэлтэй, бата бэхи боложо байһые гэршэлнэ, хүдэлмэришэн ангиие, бүхы ажалшадые эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ элсүүлэн зоригжуулна.

Советскэ Союз буу зэбсэгые бүгэдөөрөө хуряахын түлөө, ядерна зэбсэгые заатагүй хорихын түлөө, атомна болон водородно бомбо туршалгые дары болюулхын түлөө, «хүйтэн дайе» үгы хэхын түлөө тэмсэнэ. Совет гүрэнэй эб найрамдалта политикые бүхы оронуудай арадууд улам ехээр дэмжэнэ. Советскэ Союзай үгэ хэрэг хоёрынь хэзээдэшье алгасадаггүй юм гэжэ арадууд хаража байна. Арадуудай хоорондохи хани барисаанай, эб найрамдалай ленинскэ политикые, мүн уласхоорондын түгшүүрил һулаируулхаяа эрмэлзэдэг үнэн сэдьхэлэй эрмэлзэлые хүтэлбэри болгон, Советскэ Союз һүүлшын гурбан жэл соо өөрынгөө Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые 2 миллион 140 мянган хүнөөр үсөөн болгоо. Энэ хадаа эб найрамдалда дуратай политикые үнэхөөрөө бэелүүлһэн ябадал, түгшүүрилтэ байдалые һулаируулха хэрэгтэ, гүрэнүүдэй бэе бэедээ бүри ехээр этигэдэг болохо хэрэгтэ горьтой ехэ хубитаяа оруулһан ябадал мүн.

Амгалан ёһоор зэргэ оршолгын имагта зүб программа табиха зуураа, Советскэ Союз яаралтайгаар зэбсэгжэхэ талаараа бэшэ, харин арад зонойнгоо ажабайдалые һайжаруулха талаараа, сэрэгэй базануудые, ракетэ шэдэхэ түхеэрэлгэнүүдые бариха талаараа бэшэ, харин гэр байра, һургуули бариха талаараа, «хүйтэн дай» хэхэ бэшэ, харин бэе бэедээ аша туһатай худалдаа наймаа үргэнөөр хэхэ, культурна үнэтэ зүйлнүүдээ бэе бэедээ улам ехээр дамжуулалсаха талаараа мүрысэел гэжэ капиталис гүрэнүүдтэ дурадхана.

Советскэ хүнүүд хоёр системэнүүдэй экономическа талаараа амгалан ёһоор мүрысэхын түлөө юундэ тэмсэнэб гэбэл, капиталис байгуулалтада орходоо социалис байгуулалтын булюу һайн байдаг ябадалда, коммунизмын агуухэ үзэл сурталай илан мандаха хэрэгтэ этигэн найдана бшуу.

Советскэ Союз өөрынгөө системые, өөрынгөө үзэл сурталые баадхаха зорилготойгоор ямар-нэгэн ондоо орондо эсэргүүсэн буу зэбсэг барижа хэзээдэшье ородоггүй байгаа, хэзээдэшье орохогүй байна. Иимэ ябадал социалис гүрэнэй, СССР-эй Конституциин шэнжэ ёһодо огто таарахагүй юм. Үни удаан, бата эб найрамдалай оршон байдалда газар дэлхэй дээрэ бүхы арадуудтай хамта эбтэйгээр ажаһуухаяа хүсэнэбди гэжэ бидэ үнэн сэдьхэлһээ сэхэ мэдүүлнэбди.

Советскэ Союз уласхоорондын түгшүүрилые һулаируулхын түлөө, буу зэбсэгые удаа дараалан хороохын түлөө тэмсэхэдээ, һула байһан дээрэһээ гү, али дайн сэрэг һүжэрөөгшэдэй заналтаһаа айһан дээрэһээ оройдоошье тиигэнэ бэшэл. Бидэнэр эб найрамдалай түлөө эрид шангаар, сэхэ шууд тэмсэнэбди. Тиихэ зуураа совет арадай амгалан ажалые алдар солото манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд найдамтайгаар сахин хамгаална гэжэ бидэ һайнаар мэдэнэбди. Коммунис партимнай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ дайшалхы шадабариие бэхижүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүй ехэ анхарал оролдолго гаргадаг байгаа, гаргахашье байна.

Советскэ Союзай Коммунис партиин хүсэл бодолынь, бодото хэрэгынь эб найрамдал хамгаалгын агуухэ, нангин хэрэгые батадхан бэхижүүлхэ ябадалда саашадаашье зорюулагдаха гэжэ һунгагшадта Коммунис парти мэдүүлнэ.

Нүхэд һунгагшад!

Түрүүшын һунгалтануудтал адляар, Советскэ Союзай Коммунис парти һунгуулиин энэ кампаниин партийнабэшэ хүдэлмэришэдтэй, таряашадтай, интеллигенцитэй нягта холбоо барисаатайгаар, союзуудтай, комсомолтой, ажалшадай бусад бүлгэмүүдтэй хамта ябана. Депутадта кандидадууд коммунистнуудташье, партийнабэшэ хүнүүдтэшье баатай юм.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын коммунистнуудай болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта дуугаа үгэхыень Коммунис парти бүхы һунгагшадые уряална!

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта дуугаа үгэхэдөө, манай Коммунис партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө, манай оронной экономическа болон оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө, Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэлтын түлөө, арад зонойнгоо ажана байдалые саашадань һайжаруулхын түлөө, совет хүнүүдэй жаргалтайгаар һайнаар ажаһуухын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө дуугаа үгэхэ байна.

Коммунистнуудай болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудые СССР-эй Верховно Соведтэ нэгэн дуугаар һунгаха бэзэ гэжэ Коммунис партимнай лаб найдана. Тиигэжэ бүхы һунгагшад—эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, эрэгтэй, эмэгтэй таряашад, советскэ интеллигенци, Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд, манай залуушуул—эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байһанаа, Коммунис партиие, Советскэ правительствые тойрон нягтаар хагсанхайгаа дахин харуулхал.

Коммунис кандидадуудта нэгэн дуугаар үгэһэндэл адляар, партийнабэшэ кандидадуудта гаа нэгэн дуугаар үгэхыень Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет бүхы коммунистнуудые уряална. Партийнабэшэ кандидадуудта дуугаар дуугаа үгэһэндэл адляар партийнабэшэ һунгагшад депутадта кандидат болоһон коммунистнуудта нэгэн дуугаар дуугаа үгэхэ бэзэ гэжэ Коммунис парти найдана.

Нүхэд һунгагшад!

Эрхэтэнэйнгээ уялгые дүүргэхын тула 1958 оной мартын 16-да һунгуулиин газарта бултадаа ерэжэ, манай Советскэ Союзай Коммунис партиин кандидадуудые СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгаха хүндэтэ эрхэеэ эдлэнгүй нэгэшье һунгагша үлэхэгүй.

Мартын 16-най үдэр хадаа советскэ демократиин дахин шэнээр илан мандаһаниие гэршэлхэ, Коммунис партиин, Советскэ правительствын, арад зонойнгоо шэгүй бата нэгэдэлые хүсэн түгэлдэрөөр харуулха үдэр болог лэ!

ҺУНГАЛТАДА БУЛТАДАА ХАБААДАЯ!

Коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй дахин шэнээр илахын түлөө!

Манай алдарта Эхэ орон — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулагша агуухэ совет арадай мандаха болтогой!

Манай арадай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ, хүтэлжүүлагша Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин ударидалгаар — коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа дабшая!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комиссинуудта

НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

Хэдэ хэдэн һунгуулиин округуудһаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар бидэнэрые дэбжүүлһэн тухай, эдэ округуудта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхые гуйһан тухай бэшэг, телеграммануудые бидэнэр, доро гараа табиһан КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүд хэдэ хэдэн предприятинуудай, колхозууд, совхозуудай, МТС-үүд болон эмхи зургаануудай коллективүүдһээ, мүн һунгуулиин урда тээхи һунгагшадай зүблөөнүүдһээ тус бүридөө абаабди.

Этигэл найдабари үзүүлжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар бидэниие дэбжүүлһэнэйнь түлөө предприяти, колхозууд, совхозууд, МТС-үүд болон эмхи зургаануудай коллективүүдтэ, мүн бүхы һунгагшадта гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

Бидэнэр тус тустаа нэгэ нэгэ һунгуулиин округто һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхэ байһан туладаа заабари абахын тула КПСС-эй ЦК-да хандаһан байнабди. Һунгуулиин удаадахи округуудта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыемнай КПСС-эй ЦК бидэндэ дурадхаа:

А. Б. Аристов—Союзай Соведтэ, Челябинско-Ленинскэ һунгуулиин округ, Челябинск город,

Н. И. Беляев—Союзай Соведтэ, Алма-Атын городской һунгуулиин округ, Алма-Ата город,

Л. И. Брежнев—Союзай Соведтэ, Кировскэ городской һунгуулиин округ, Куйбышев город,

Н. А. Булганин—Национальностьнуудай Соведтэ, Майкопдохи городской һунгуулиин округ, Адыгейскэ автономно область,

К. Е. Ворошилов—Союзай Соведтэ, Кировскэ һунгуулиин округ, Ленинград город,

Н. Г. Игнатов—Союзай Соведтэ, Горьковско-Советскэ һунгуулиин округ, Горький город,

Я. Э. Калнберзин—Союзай Соведтэ, Сталинска һунгуулиин округ, Рига город,

А. И. Кириченко—Союзай Соведтэ, Киевско-Ленинскэ һунгуулиин округ, Киев город,

А. П. Кириленко—Союзай Соведтэ, Каменск-Уральска һунгуулиин округ, Свердловско область,

Ф. Р. Козлов—Союзай Соведтэ, Смольнинскэ һунгуулиин округ, Ленинград город,

Д. С. Коротченко—Национальностьнуудай Соведтэ, Днепропетровско һунгуулиин округ, Украинска

А. Н. Косыгин—Национальностьнуудай Соведтэ, Ивановска һунгуулиин округ, РСФСР,

О. В. Куусинен,—Национальностьнуудай Соведтэ, Онежскэ һунгуулиин округ, Петрозаводск город, Карельскэ АССР,

К. Т. Мазуров—Союзай Соведтэ, Минскэ городой хоёрдохи һунгуулиин округ, Минск город,

В. П. Мжаванадзе—Союзай Соведтэ, Тбилисско-Сталинска һунгуулиин округ, Тбилиси город,

А. И. Микоян — Национальностьнуудай Соведтэ, Ереванска-Сталинска һунгуулиин округ, Армянскэ ССР,

Н. А. Мухитдинов—Национальностьнуудай Соведтэ, Ташкентско-Кировскэ городской һунгуулиин округ, Узбекскэ ССР,

П. Н. Поспелов—Национальностьнуудай Соведтэ, Курска һунгуулиин округ, РСФСР,

М. А. Суслов—Союзай Соведтэ, Саратовскэ һунгуулиин округ, Саратов город,

Е. А. Фурцева—Союзай Соведтэ, Куйбышевскэ һунгуулиин округ, Москва город,

Н. С. Хрущев—Союзай Соведтэ, Калининскэ һунгуулиин округ, Москва город,

Н. М. Шверник—Национальностьнуудай Соведтэ, Московско городской һунгуулиин округ, РСФСР,

КПСС-эй ЦК-гэй дурадхалые бидэнэр дүүргэнэбди. Депутадта кандидадуудые регистрацидхадаа мэдүүлгые документ болгон харахыень тус һунгуулиин комиссинуудые гуйнабди.

А. Б. АРИСТОВ,	Н. Г. ИГНАТОВ,	Д. С. КОРОТЧЕНКО,	А. И. МИКОЯН,	Е. А. ФУРЦЕВА,
Н. И. БЕЛЯЕВ,	Я. Э. КАЛНБЕРЗИН,	А. Н. КОСЫГИН,	Н. А. МУХИТДИНОВ,	Н. С. ХРУЩЕВ,
Л. И. БРЕЖНЕВ,	А. И. КИРИЧЕНКО,	О. В. КУУСИНЕН,	П. Н. ПОСПЕЛОВ,	Н. М. ШВЕРНИК.
Н. А. БУЛГАНИН,	А. П. КИРИЛЕНКО,	К. Т. МАЗУРОВ,	М. А. СУСЛОВ,	
К. Е. ВОРОШИЛОВ,	Ф. Р. КОЗЛОВ,	В. П. МЖАВАНАДЗЕ,		

...СР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА КАНДИДАДУУДААР ДЭБЖҮҮЛЭГДЭҺЭН АРАДАЙНГАА ЭРХИМ ХҮБҮҮД, БАСАГАДАЙ ТҮЛӨӨ ...АРТЫН 16-най ҮДЭР НЭГЭН ХҮН ШЭНГЕЭР ДУУГАА ҮГЭХЫЕ ОКРУГОЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ СУГЛААНДА ХАБААДАГШАД УРЯАЛНА

☆ ☆

Һунгуулиин урда тээхи ...кружной зүблөөнүүд дээрэ

...жалшадай түлөөлэгшэдэй һун...лиин урда тээхи окружной зүб...нүүд ороной городууд болон ...онуудта боложо эхилээ. Эдэ ...лөөнүүд туйлай ехэ политическэ ...жэлтын оршон байдалда үнгэр... Коммунис партитаяа, тэ...эй ленинскэ Центральна Коми...тэй совет арадай агуу ехэ бата ...дэлтэй байһыень харуулна.

...осква городой һунгуулиин Ка...инска округой предприятинуу..., һургуулинууд, научно-шэнжэ...тын институдууд болон эмхи ...таануудай мянга гаран түлөө...шэд «Серп и Молот» гэжэ за...ой Культурын ордондо февра...н 7-до сугларaa. «Серп и Мо...» гэжэ заводой «750»-дахи ста...ахалагша мастер И. И. Турта...эндэ үгэ хэлэхэ зуураа, Мос...ско металлургнуудай олон мян...хүн зонтой коллектив СССР-эй ...ховно Соведэй Союзай Соведэй ...утадта кандидадаар КПСС-эй ...гэй Нэгэдэхи секретарь Ники... Сергеевич Хрущевые нэгэн дуу... дэбжүүлээ гэжэ мэдээсээ. Энэ ...эсэл нэрьемэ альга ташалгаар ...гдаһан байна.

...Н. С. Хрущевой кандидатурые ок...ой олон предприятиин, эмхи ...таануудай түлөөлэгшэд дэм... Москва городой һунгуулиин ...инска округто Союзай Сове... депутадаар һунгагдаха зүбшөө... үгэхыень гуйжа Н. С. Хрущев...үблөөн хандаа.

...осква городой һунгуулиин Со...ска округой ажалшадай түлөө...шэдэй һунгуулиин урда тээхи ...ужной зүблөөн Чайковскиин нэ...жэтэ концертнэ зал соо болоо. ...гуулиин энэ округто һунгагдаха ...шөөлөө үгэхыень Н. С. Хруще..., Н. А. Мухитдиновые, А. И. ...мяновые гуйха гэһэн тогтоол ...нэгэн дуугаар баталан абтаа.

...унгуулиин Пролетарска округой ...лшадай түлөөлэгшэдэй һунгуу... урда тээхи суглаан эдэбхитэй... үнгэрөө.

...редприятинуудай коллективүү... СССР-эй Верховно Соведэй ...зай Соведэй депутадта кандида...д болгогдон дэбжүүлэгдэһэн ...СС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секре... Никита Сергеевич Хрущевой, ...СС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэ...н, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь ...ксей Илларионович Кириченкын, ...ачевой нэрэмжэтэ Московско ...заводэй директор Алексей Геор...вич Крыловой кандидатурануу...дые зүблөөндэ хабаадагшад дэмжэжэ шиидхэбэри гаргаба.

Һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнүүд Куйбышевска, Ждановска, Ленинскэ, Фрунзенска, Киевскэ, мүн ниислэл хотын бусадшье һунгуулиин округуудта болоо.

Ажалшадай түлөөлэгшэдэй окружной бүхы зүблөөнүүд дээрэ этигэмжэтэ нюурнууд һунгагдаба.

Һунгуулиин Кировскэ округой һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ Ленинградай Кировскэ, Ленинскэ районуудай хоёр мянга гаран ажалшад хабаадаа. Һунгуулиин Кировскэ округто СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Климент Ефремович Ворошиловые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлгые дэмжэхэ гэһэн тогтоол зүблөөндэ хабаадагшад баталан абаа. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь **Никита Сергеевич Хрущевые**, «Электросила» заводой солото токарь, Социалис Ажалай Герой **Николай Иванович Першинние** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэрие нэгэн дуугаар дэмжэхэ гэжэ Ленинград городой һунгуулиин Московско округой зүблөөн тогтоогоо.

Һунгуулиин Выборгскэ, Кингисеппскэ, Волховско, Ленинградска хүдөөгэй округуудта һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнүүд болоо. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Николай Григорьевич Игнатовые**, Святогорско целлюлозно-саарһанай комбинадай хүдэлмэришэн **Константин Дмитриевич Жарковые**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Алексей Илларионович Кириченкые**, «Ленинский путь» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Федор Анисимович Ивановые**, Ленинградска совнархозой түрүүлэгшэ **Владимир Николаевич Новиковые**, композитор **Василий Павлович Соловьев-Седой** гэгшые Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ шиидхэбэри нэгэн дуугаар дэмжэгдээ.

Мүн тэрэшэлэн Грузинска ССР-эй, Латвийска ССР-эй, Таджикска ССР-эй һунгуулиин зарим округуудта һунгуулиин урда тээхи зүблөөнүүд болоо.

(ТАСС).

Үнэн зүрхэнһөө дэмжэбэд

...евралиин 9-нэй үдэр Баргажа...аймцентрын Культурын байшан ...СССР-эй Верховно Соведтэ һун...а һунгуулиин 414-дэхи Баргажа...округой һунгагшадай түлөөлэг...эй суглаан болобо.

...углаан дээрэ түрүүлэн үгэ аба... Баргажанай аймагай Сталинай ...эмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ ...З. Санжиев иигэжэ хэлэбэ:

— СССР-эй Верховно Соведтэ ...гаха һунгуулиин Баргажанай ок...һоо гүрэн түрымнай дээдэ орга... депутадта кандидадуудаар пар...правительствымнай элитэ ажал...улагшад нүхэд **Н. С. Хрущев**, ...**А. Суслов, М. А. Яснов**, партиин ...рят-Монголой обкомой нэгэдэхи ...ретарь **А. У. Хахалов**, бурят-...гол литературын үндэһэ һуури ...игша, мэдээжэ уранзохёолшо ...**Н. Намсараев** дэбжүүлэгдэһэн ...на. Би эдэ дурадхалнуудые үнэн зүрхэнһөө дэмжэхэ зуураа, суглаанда хабаадагшадые нэгэн дуугаар дэмжэхыень уряалнаб.

Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозэй түрүүлэгшэ Даба Милаев бурят арадай суута уранзохёолшо Х. Н. Намсараев тухай тогтожо хэлээ. Нүхэр Намсараев энээнһээ урда СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар хэдэ дахин һунгагдаха зуураа, һунгагшадайнгаа этигэл найдабарие һайнаар харюулһан байна.

Һунгалтын урда тээхи суглаан СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эдэ нүхэдые һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйһан шиидхэбэри абаа. Тэрэшэлэн тус округой бүхы һунгагшадта хандаһан Хандалга абтаһан, һунгуулиин энэ округой этигэмжэтэ нюурнууд һунгагдаһан байна.

☆ ☆

Һунгуулиин 377-дохи Улан-Удын городской округ

Марк Антонович Чернышов СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар регистрацилагдаба

Байгша оной февралиин 10-да СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин 377-дохи Улан-Удын городской округой Окружной комиссиин заседани болобо. Энэ округто дэбжүүлэгдэһэн Марк Антонович Чернышов һунгуулиин 377-дохи Улан-Удын городской округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгөө.

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 63-дахи статьягай үндэһөөр һунгуулиин Окружной комисси иигэжэ тогтообо:

Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой, Улан-Удын паровозно депогой, «Тимлюйцемстрой» трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадаар, Бурят-Монголой зооветеринарна институдай профессорнүүд, багшанар, студентнэр, хүдэлмэришэд, алба хаагшадаар, Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүдээр дэбжүүлэгдэһэн 1912 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой вагон хабсаралгын цехын фрезеровщик **Марк Антонович Чернышовые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин 377-дохи Улан-Удын городской округһоо һунгагдахынь тулада СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар регистрацида оруулха».

Һунгуулиин 378-дахи Улан-Удын сельскэ округ

Александр Уладаевич Хахалов СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар регистрацилагдаба

Байгша оной февралиин 10-да СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин 378-дахи Улан-Удын сельскэ округой Окружной комиссиин заседани болоо. Энэ округто дэбжүүлэгдэһэн Александр Уладаевич Хахалов һунгуулиин 378-дахи Улан-Удын сельскэ округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгөө.

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 63-дахи статьягай үндэһөөр һунгуулиин Окружной комисси иигэжэ тогтообо:

Галуута-Ноурай рудоуправлениин, Заиграйн аймагай Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай, Яруунын мяха-һүнэй совхозой, Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн машинно-тракторна станциин хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай, Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй багшанар болон студентнэрэй, Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн 1909 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретарь **Александр Уладаевич Хахаловые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин 378-дахи Улан-Удын сельскэ округһоо һунгагдахынь тулада СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар регистрацида оруулха».

Зол жаргалнай улам бадархал

Яруунын аймагай центр Нарһата тосхоной «Радуга» кинотеатр соо 415-дахи Яруунын һунгуулиин округой һунгагшадай түлөөлэгшэдэй үргэн ехэ суглаан болобо. Баунтын, Хориин, Хэжэнгын аймагуудһаа ерэһэн, мүн Яруунын аймагай һунгагшадай түлөөлэгшэд энэ суглаанда хабаадалсаа.

Тус суглаан дээрэ КПСС-эй Яруунын айкомой секретарь нүхэр Ч. Д. Доржиев үгэ хэлэбэ. 1954 ондо үнгэрһэн һунгалтаһаа хойшо мүнөө болотор манай совет арадай ямар ехэ амжалта туйлаһан тухай нүхэр Доржиев хөөрөө. Мүн Яруунын аймагай ажахын, соёл культурын хүгжэһэн тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Яруунын мяха-һүнэй совхозой һунгагшадай түлөөлэгшэ нүхэр Ц-Д. Батэмункуев түрүүлэн үгэ хэлэхэ зуураа, совхозойнгоо малшад-һунгагшадай зүгһөө оронойнгоо дээдэ засагта дэбжүүлэгдэһэн нүхэд **Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, М. А. Яснов, А. У. Хахалов, Б: Б. Санжиева** гэгшэдэй кандидатуранuудые дэмжээд, һунгалтын үдэр—мартын 16-да нэгэн дуугаар эдэ нүхэдэй түлөө дуугаа үгэхыень һунгагшадые уряалба.

Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ханда Цыренжапова СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Б. Б. Санжиевагай ажал-ябуулга, ажал хүдэлмэри тухайнь һонирхолтойгоор хэлэбэ.—Манай колхозойхид ажал хэрэгээрээ арад зонойнгоо дунда суурхаһан эрхим хонишон Бальжима Санжиевагаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлхэ тон ехэ зол жаргалтай байгаа. Энэ нүхэрэй түлөө барандаа нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэе!—гэжэ нүхэр Цыренжапова хэлэбэ.

Хориин аймагай һунгагшадай түлөөлэгшэд нүхэд Будаев, Очиров, Хэжэнгын түлөөлэгшэ нүхэр Чимитдоржиев ба бусад үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Бальжима Базаровна Санжиева харюугай үгэ хэлэбэ:—Нам шэнги жиирэй хонишон эхэнэрые депутадта кандидат болгон дэбжүүлһэндэнь һунгагшадтаа үнэн сэдьхэлһээ баяр хүргэнэм. Саашадаашье арад зонойнгоо ашатуһада ами наһаяа гамнангүй, ажаллаха байһанаа мэдүүлнэб».

Суглаанда хабаадагшад 415-дахи Яруунын һунгуулиин округто һунгуулха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Б. Б. Санжиевада хандажа, мүн аймаг бүхэндэ һунгалтаар этигэмжэтэ нюурнуудые олоо. Һүүлээрнь 415-дахи һунгуулиин окружной комиссиин заседани боложо, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Бальжима Базаровна Санжиевае регистрацилба.

Ц. Дандаров, манай корр.

☆ ☆

Баяр омогорхолой оршон байдалда үнгэрбэ

Түнхэнэй аймагай центр Хэрэн тосхондо һунгагшадай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи окружной суглаан болобо.

Пенсионер, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Мосалов суглаа нээбэ.

Суглаанай түрүүлэгшэ нүхэр Мосалов Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй түлөөлэгшэ нүхэр Глазуновада үгэ үгэбэ. Нүхэр Глазунова иигэжэ мэдүүлээ:

—СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар 412-дохи Түнхэнэй һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **М. А. Сусловые** дэбжүүлбэбди. Мүн СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар 412-дохи Түнхэнэй һунгуулиин округһоо Түнхэнэй МТС-эй эрхим бригадир нүхэр **Даба Хоборкович Тахановые** дэбжүүлхэ байнабди.

Нүхэр Глазунова саашань үргэлжэлүүлжэ, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха үдэр—мартын 16-да Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй тракторна бригадын эрхим бригадир нүхэр Даба Хоборкович Тахановай түлөө дуугаа үгэхыень суглаанда хабаадагшадые уряалаа.

Удаалуулан «Путь Ленина» колхозой һунгагшадай түлөөлэгшэ нүхэр Сыренов үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ 412-дохи Түнхэнэй һунгуулиин округһоо нютагайнгаа хүниие, колхознигуудайнгаа түлөөлэгшэ нүхэр Даба Хоборкович Тахановые депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ золтой байбабди. Мүнөө Коммунис партиингаа сэсэ мэргэн ударидалгаар урагшаа, коммунизм тээшэ ябажа, бурят арадай бүхы талаараа хүгжөө. Бидэнэр нютагайнгаа эрхим хүниие, тракторна бригадын түрүү бригадирые СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ байнабди. Һунгалтын үдэр депутадта кандидат Даба Хоборкович Тахановай түлөө дуугаа үгэхыетнай, таанадые суглаанда хабаадагшад, һунгагшадые уряалнаб.

Выдринэй лесокомбинадай түлөөлэгшэ нүхэр Гаськов СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар Даба Хоборкович Тахановай дэбжүүлэгдэһые ехэтэ һайшаагаа. Тиигээд тэрэнэй түлөө бүхы һунгагшадай дуугаа үгэхыень уряалба.

Суглаанда хамтадаа 10 түлөөлэгшэ үгэ хэлээ. Тэрэ тоодо Ахын аймагай һунгагшадай зүгһөө КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Урбаев кандидадуудые дэмжэһэн халуун үгэнүүдые хэлээ.

Түрүүшын асуудалые зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр 412-дохи Түнхэнэй округой бүхы һунгагшадта хандаһан Хандалга һунгуулиин урда тээхи суглаанай түлөөлэгшэд нэгэн дуугаар баталан абаа. Мартын 16-да бүхы һунгагшадай һунгуулиингаа участогта ерэжэ, арадай эрхим түлөөлэгшэдэй түлөө дуугаа үгэхыень тэрэ Хандалга соонь уряалагдана. Арадай эрхим хүнүүдэй түлөө дуугаа үгэхэдөө бидэнэр партиингаа сэсэн мэргэн политикын түлөө, арадайнгаа жаргалай, энхэ амгалан байдалай түлөө дуугаа үгэнэ гээшэбди гэжэ Хандалга соонь хэлэгдэнэ.

Хандалгын нэгэн дуугаар баталан абтаһанай һүүлээр һунгуулиин 412-дохи Түнхэнэй округой һунгуулиин участок бүриһөө этигэмжэтэ нюурнууд һунгагдаба.

Суглаанай һүүлээр кино харуулагдаа.

Ажалай шэнэ амжалтын түлөө

Кяхта городто Культурын байшан соо һунгуулиин 418-дахи Кяхтын округой һунгагшадай 300-гаад түлөөлэгшэд уржадэр сугларба.

Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй директор нүхэр Вельвер богонихоноор үгэ хэлээд, ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи суглаае нээбэ.

Партиин Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр Тихоненко түрүүлэн үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ: «Манай аймагай ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые ажалай амжалтатайгаар угтажа байна. Манай Сэлэнгын аймагай түрүү колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Ж. Б. Ванкеевэй** депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэндэнь бидэ ехэ баярланабди. Тэрэ хүн зондоо хүндэтэй, колхозой эрхим эмхидхэгшэдэй нэгэн юм. Нүхэр Ванкеевэй хүтэлдэг Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз республикын түрүү колхозуудай нэгэн болонхой».

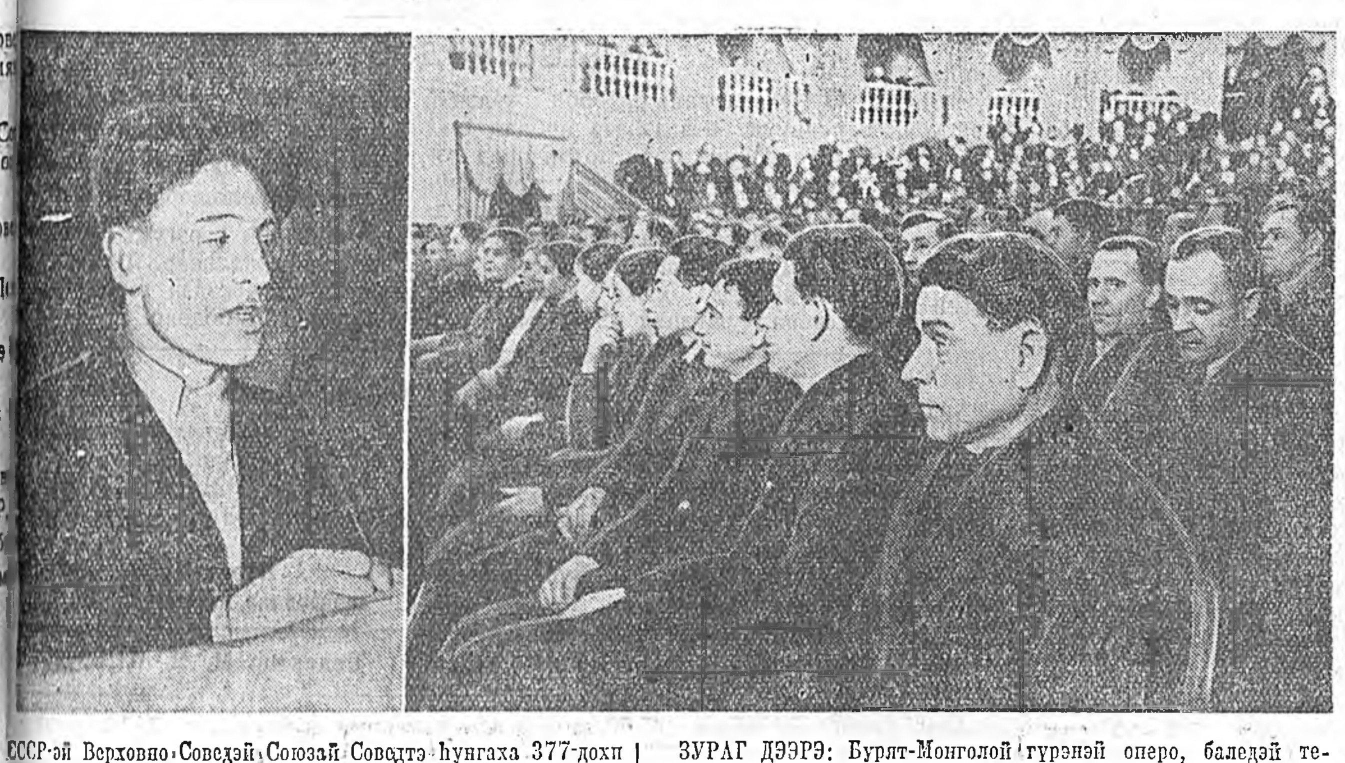
Кяхтын хониной совхозой хүдэлмэришэн нүхэр Х. Бадматаров удаань үгэ хэлээ. «Манай совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар нүхэд **Климент Ефремович Ворошиловые, Жамсо Бальжинимаевич Ванкеевые** дэбжүүлээ. Бидэнэр һунгалтын урда тээхи ажалай вахтада жагсаабди. 1958 ондо үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха, 100 эхэ хонин бүриһөө 160 хурьга абаха гэһэн дээшэлүүлһэн уялга абаабди» гээд тэрэ мэдүүлээ.

Кударын аймагай Тамирска сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Курикалов, Сэлэнгын аймагай Сухын МТС-эй директор нүхэр Ибрагимов, Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй студент нүхэр Гармаев, Галуута-Нуур станциин түмэр замай депогой машинист нүхэр Любченко болон бусад үгэ хэлээ.

Һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыремпилон үгэ хэлээ.

Засагай дээдын органой депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь **И. С. Хрущевые**, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **К. Е. Ворошиловые**, колхозой түрүүлэгшэ **Ж. Б. Ванкеевые**, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин 24-дэхи Эрхүүгэй округһоо дэбжүүлэгдэһэн **М. А. Ясновые** энэ округто һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйха гэһэн шиидхэбэри суглаан баталан абаа.

Һунгуулиин 418-дахи округой бүхы һунгагшадта хандаһан Хандалга тус суглаан баталан абаба.

...СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха 377-дохи ...ругой олониитын организацинуудай, колхозууд болон эмхи ...таануудай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи зүблөөн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой гүрэнэй оперо, баледэй театрын зал соо. Трибуна дээрэ Хэрэнэй МТС-эй токарь нүхэр Моложников үгэ хэлэжэ байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха 417-дохи Бичурын округой олониитын организацинуудай, колхозууд болон МТС-үүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бичурын Культурын байшангай зал соо. Трибуна дээрэ Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түлөөлэгшэ нүхэр Лхасаранов үгэ хэлэжэ байна. А. Мантаевай фото.

СУУТА ШАХТЁР

Николай Мамай табан жэлэй саада тээ Кубаньдахи тосхонһоо Донбасс ажаллахаар ерэһэн юм. Николай Мамай энэ үе соо шахтёрой мэргэжэлтэй боложо, үүсхэл эролдосотойгоор ажаллаһанайнгаа ашаар суута гараһан байна. Краснодондохи «Северная» гэжэ нэрэтэй хоёрдохи шахтын шахтёрнуудай бригадые хүтэлбэрилхэ зуураа, ажалай гайхамшагта амжалта туйлаа. Бригадынь гэшүүд үнгэрэгшэ жэлдэ өөһэд хоорондоо зүблөө хэжэ, бригадын гэшүүн бүхэн халаан бүридэ түсэбһөө гадуур нэгэ тонно нүүрһэ үлүү ехээр малтаха шиидхэбэри гаргаа һэн. Мүрысөөнэй дүн гаргагдахада бригадын гэшүүн бүхэн халаан бүриингөө даалгабариһаа гадуур нэгэ тонно бэшэ, харин 1,4 тонно нүүрһэ малтаһан байба. Бригадын гэшүүд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, 1958 ондо халаан бүридэ түсэбһөө гадуур 1,5 тонно нүүрһэ малтаха уялга абаһан байгаа. Николай Мамайн ажалладаг шахтада П. Польщиковой бригадын шахтёрнууд Николай Мамайн бригадатай мүрысэжэ эхилбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. (дээрэһээ) хоёр бригадир уулзаад, хөөрэлдэжэ байна. «Түсэбһөө гадуур 25 вагонеткэ нүүрһэ малтан гаргаабди!»—гэжэ шахтёрнуудай бригадир П. Польщиков хөөрэнэ. (Зурагай гол дунда һууна). «Ши, Николай, мүрысэхэеэл мэдэ, манай бригадынхид таанадые ахижа магад»—гэжэ нүхэр Польщиков үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

— Хаража үзэел даа, таанадта амжалта хүсэнэб!— гэжэ Николай Мамай хүхюутэйгээр харюусана.—Таанадһаа гээгдэхэгүй гэжэ оролдохобди.

2. Участогай начальник Е. Е. Ольсевич Николай Мамайн бригадые амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан амаршалжа байна.

3. Н. Мамайн бүлэнэр Николайе ажалдань үдэшэжэ байна.

4. Николай Мамайн бригадынхид сүлөөтэй сагтаа агнуурида гараад байна.

Н. Мамайн үүсхэлээр

Хүдэлмэришэн бүхэнэй үдэр, халаан бүриингөө даабарине үлүүлэн дүүргэхэ тухай Донбассай шахтёр, Социалис Ажалай Герой Николай Мамайн үүсхэлые Улан-Үдын модоной заводой хүдэлмэришэд үргэнөөр дэмжэжэ эхилээ. Заводойнгоо арга боломжые тоолоод үзэхэдэнь, хүдэлмэришэ хүн бүхэн халаанайнгаа нормоһоо гадуур 0,5 кубометр модо хюрөөдэхэ аргатай байба. Февралиин түрүүшын үдэрһөө Николай Мамайн үүсхэл дэмжэгшэд завод дээрэ улам олошорно. Коммунист Белокрыловой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай халаанайхид хүдэлмэриингөө минута бүхэниие ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө оролдожо захалаа. Тус халаанда нормоһоо гадуур хэдэн арбаад кубометр хюрөөдэмэл модон складта тушаагдана. Иигэжэ залуушуулай хэһэн хүдэлмэрине тус бүридэнь харахада, абаһан уялгаяа дүүргэжэ эхилбэ.

Тэрэшэлэн заводой үнинэй хүдэлмэришэн нүхэр Лужниковагай хүтэлбэрилдэг залуушуул үйлэдбэридээ эрид хубилалта хээ. Станочнигууд А. Куликова, Т. Евдокимовагай коллективүүд мүн лэ һайнаар ажаллажа байна.

Б. Тимофеев.

Үбгэдэй эдэбхи

Үндэр наһатай боложо, хүдэлмэриин хаһаһаа үнгэрбэшье, өөһэдынгөө дураар колхоздоо туһалдаг үбгэд олон байдаг. Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой наһажаал колхознигууд Э. Бадмаев, Д. Дампилов, Б-Н. Цыбиков, Н. Дондоков, Д. Чимитов, Н. Норбоев гэгшэд өөһэдөө дархашуулай бригада бүридхэһэн юм. Тиигээд эдэбхитэй эдэ үбгэд мүнөө Исингэ нютагтахи малай гүүртэдэ тугалай байра барижа байнад.

Эдэ үбгэдэй эгээн залуунь 65-тай, наһатайнь—74-тэй.

Н. Жамбалов.

Миллионер болоһон колхоз

Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн клуб соо һаалишад, хонишод, колхозой бусад гэшүүд сугларжа, «Путь социализма» колхозой правлениин тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэһэн байна. Тоосоото элидхэлые колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов хээ.

1957 оной дүнгөөр артелиин олзо доходынь 1.032.724 түхэриг болоо гэхэ гү, али нэгэ жэлэй туршада 331.724 түхэригөөр дээшэлһэн байха юм. Тэрэнэй ехэнхи доходынь ниитын мал ажалһаа ороһон байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын продукци эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 1956 онойхидо орходоо һураггүй ехээр абтаһан байна. Жэшээлхэдэ, мяха абалга урзанда жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин, һү һаалга 64 килограммаар дээшэлһэн байна.

Дээрэ дурсагдаһан амжалтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, нэн түрүүн, колхозой гэшүүд даалгагдаһан ажалдаа анхаралтайгаар хандажа, артелиингээ ажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ һанаагаа ехээр хандуулаа. Нёдондо хүдэлмэриин наһанай колхозник бүхэн 680-яад ажалта үдэр олоһон байна. Энэ үе соо колхозой эбэртэ бодо малай тоо толгой олошоруулха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Жэшээнь, артелиин малшад 100 үнеэн бүриһөө 113 тугал абаад, тобир тарганаар ондо оруулжа байнхай. Тиихэдэ түсэбэй ёһоор энэ колхоздо үнеэн бүриһөө 1300 литр һүн һаагдаха байһан һаа, 1402,6 литр һаагдаа. Мал харууһалагшад: хонишод, гахайшад, мүн ниитын бусадшье ажалда хүдэлмэрилһэн хүн бүхэн урда урдынхиһаа һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энээнэйнь ашаар колхозой правлени гэшүүдэйнгээ ажалта үдэр бүхэндэ 5 түхэриг 10 мүнгэ хубааһан байна.

Колхозой гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ мүнөө жэлдэ һайнаар хүдэлжэ, артелиингээ ажахые саашань хүгжөөхын тула улам эдэбхитэйгээр хүдэлхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Т. Шойдоков.

Ярууна.

„Агитаторай блокнодой" хоёрдохи номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда, агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер хэблэлһээ һаяхан гараба. «1958 ондо промышленностьда, барилгада амжалта туйлая», «ВЛКСМ-эй XIII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтая» гэһэн статьянууд энэ блокнодто толилогдоо.

«Бидэнтэй мүрысэдэг областьдо» гэһэн бүлэгтэ — «Дээдэ шагнал уялгална», уласхоорондын темээр «Ази, Африкын арадуудай агуу ехэ ассамблей» гэһэн статьянууд хэблэгдээ.

«Колхозой клуб — ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин центр мүн» гэһэн статья культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлэй бүлэгтэ толилогдоо.

МАНАИ ШАТАРШАДАЙ АМЖАЛТА

Спортивна һайн дуранай «Урожай» бүлгэмэй хүдөөгэй шатаршадай дунда РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө һүүлшын шанга мүрысөөн Ростов-на-Дону городто боложо үргэлжэлһөөр. Энэ мүрысөөндэ Российска Федерациин олохон область, хизаар, республиканууднаа бэрхэ шатаршад хабаадана. Манай республикын шатаршад Берсутский, Власов, Гармаева, Галданов, Панов гэгшэд шадамар бэрхээр наадана. Зургаадахи уулзалгын һүүлээр манай шатаршад түрүү ябаһан Саратовска областиин командын удаа гараба.

Бурят-Монголой түлөөлэгшэд табадахи уулзалгадаа Москвагай областиин шэлэгдэмэл командатай мүрысөө. Эндэ гансал Власов наадаһан партияа алдажархиһан байна. Тиин зургаадахи уулзалгада Кемеровскын 5 бэрхэ шатаршадай 3-ынь манайхид шүүжэрхёо. Иигэжэ манай республикын шатаршад табадахи һуурида ябаһанаа хоёрдохи һуурида гараба.

Уласхоорондын шэнжэл…

Шиидхэгдэхэ ёһотой асуудал

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха тухай Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнууд дэлхэйн бүхы оронуудта зүбшэн хэлсэгдэнэ. Атомна, водородно зэбсэгтэ дайрагдахагүй зоные Европын гол дунда байгуулха тухай асуудалые хэдэ хэдэн гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар болохо зүблөөндэ зүбшэн хэлсэжэ, шиидхэхэ тухай Советскэ правительствын табиһан дурадхалнуудта Европын хэдэ хэдэн гүрэнүүд анхаралаа ехээр табина.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн һүүлшын сесси дээрэ Польшын Гадаадын хэрэгүүдэй министрын оруулһан энэ дурадхал иимэ удхатай юм. 100 гаран миллион хүн зоной ажаһуудаг дүрбэн гүрэнэй—Польшын, Чехословакиин, Германска Демократическа Республикын, Германиин Федеративна Республикын газар дээрэ ядерна ямаршье зэбсэг байлгахагүй гэһэн зорилготой.

Польшын, Чехословакиин, ГДР-эй правительствонууд энэ түсэбые бүрин дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ. Хэрбээ энэ түсэбые бэелүүлээд байгаа һаа, атомна дайнай аюулые сараха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болохо байгаа. Гэхэ зуура, Америкын зонхилхы нюурнуудаар дэмжэгдэдэг Баруун Германиин правительство дээрэ дурсагдаһан түсэбые бэелүүлхэ дурагүй байна. Яахадааб гэхэдэ, тэдэнэр Баруун Европодо атомна, ракетнэ олон тоото базануудые байгуулха хүсэлтэй.

Тиибэшье, атомна, водородно зэбсэгтэ дайрагдахагүй зоные Европын гол дунда байгуулха тухай дурадхалые баруун оронуудай олониитэ, хэдэ хэдэн политическэ партинуудай түлөөлэгшэд, зонхилхы нюурнууд ехээр һайшаан дэмжэнэ.

Атомна, водородно зэбсэгтэ дайрагдахагүй зоные Европын гол дунда байгуулха тухай дурадхалнуудые Баруун Германиин социал-демократическа, сүлөөтэ демократическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэд, олон тоото эрдэмтэд, политическэ, ниитын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад, үргэн олониитэ дэмжэһэн байна. Германиин Федеративна Республикын хүтэлбэрилэгшэд лэ дээрэ дурсагдаһан дурадхалые шиидхэхэ дурагүй байна. Атомна, водородно зэбсэгтэ дайрагдахагүй зоные Европын гол дунда байгуулха гэһэн дурадхалые буруушааха ямаршье баримтагүй байжа, эдэнэр хүнэй һанаанда ороогүй юумэ шашана.

Атомна, водородно зэбсэгтэ дайрагдахагүй зоные Европын гол дунда байгуулха тухай асуудалые шиидхэхын тула ямаршье һаад үгы байна. Энэ асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой уласхоорондын бусадшье шухала асуудалтай зэргэшүүлэгдэн, гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар болохо уласхоорондын зүблөөндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой.

Америкын һургуулинуудта жэл ерэхэ бүри мүнгэн багаар гаргашалагдана

Президент Эйзенхауэр январиин һүүл багта Америкын конгресс дээрэ үгэ хэлэхэдээ США-гэй гэгээрэлэй асуудалда ехэ анхарал табиһан байна. Олон тоото залуушуул дээдэ, дунда һургуулинуудые дүүргэхэ аргагүй дээрэһээ һургуулияа хаяха баатай болоно гэжэ президент тэмдэглээ. Эрдэм ном заалгын шанар муу байна, мэргэжэлтэй һайн багшанар дуталдана гэжэ тэмдэглэгдээ һэн.

Гэгээрэл тухай асуудал США-да нэгэнтэ бэшэ конгресс дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Америкын бюджедэй ехэнхи хубиин буу зэбсэг үйлэдбэрилгэдэ гаргашалагдадаг болоһонһоо хойшо гэгээрэл тухай асуудал жэл бүри табигдадаг болоо. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ Америкын бюджедэй ехэнхи хубиин гаргашалагдадаг болоһоной шалтагаанаар гэгээрэлдэ, элүүрые хамгаалгада, гэр байрын барилгада, тэрэшэлэн арад зоной бусадшье хэрэглэмжэдэ өөдтэй мүнгэн зөөри үгтэхэеэ болёо.

«Нью-Йорк таймс» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ мэдээсээ: «Мүнгэн зөөриин дуталдалаг шалтагаанһаа орон дотор хоёр миллион 500 мянган һурагшад һургуулида һураха аргагүй байна».

Энэ жэлдэ Америкын дунда һургуулинуудта 135 мянган багшанар, 159 мянган комнато дуталдана, багшанарай нилээд олонхинь зохихо мэргэжэлгүй байна гэ[…] Йорк таймс» газетэ саашан[…] «Америкын үхибүүд табин[…] саада тээ эрдэм номдо һура[…] эсэгэнэрһээ бага эрдэмтэй[…] гэжэ Америкын гэгээрэл[…] ажал-ябуулагша профессо[р] Бестер мэдүүлээ.

США-гэй дээдэ һург[…] мүн лэ иимэрхүү байдалта[…] рэгшэ жэлдэ США-гэй 75 д[…] гуулиие шалгажа үзэхэдэ, […] гуулинуудай олонхинь мүнгэ[…] ехэ дутамаг байгаа. Ме[…] дээдэ һургуулида һурадаг […] кын студент бүхэн түрүүшы[н] жэлэй турша соо һураха[…] мянган доллар гаргашалха[…] болоно гэжэ «Нью-Йорк та[…] гэзин» журнал мэдээсэнэ. […] мүнгые студент бүхэнэй т[…] гагүй байһаниинь мэдээжэ[…] салай түлөө бага мүнгэ аба[…] гуулинуудай олонхи һура[…] һурахынгаа хажуугаар элд[…] хэлсэхэ баатай болоно.

Америкын олонхи уни[…] дүүд, институдууд болон к[…] нууд правительствоһаа мү[…] ха аргагүй дээрэһээ томо[…] монополинуудай ээдтэ […] мүнгэ зөөри гуйха баатай […]

Мүнгэн зөөреэр США-гэй […] линуудай ехээр ядалдажа […] мэдэжэ байбашье, һургуу[…] 1,5 миллион доллар мүнгэ […] хуулиин проектые Америк[…] гресс үнгэрэгшэ жэлдэ бат[…]

Багшанарай национальна[…] циаци үнгэрэгшэ жэлэй но[…] рада тусхай программа […] эрдэм ном заалгые нэгэ бага[…] руулха асуудал табяа. Гэбэ[…] программыень Америкын […] рилэгшэд буруушааһан […] США-гэй вице-президент […] мэрнүүдэй конференци дээр[…] Йоркдо үгэ хэлэхэдээ, иигэ[…] дүүлээ һэн: сэрэгэй гаргашы[…] боложо байһантай дашарам[…] дан һургуулинуудта мүнгэ […] һомологдохогүй байна.

Буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ […] зөөриин ехээр гаргашалагда[…] лоһон дээрэһээ һургуулину[…] хэшээлтэй байдалда орожо[…] гэжэ США-гэй юрын хүнүү[…] дэг болоо.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Ханойдо выставкэ нээгдэбэ

ХАНОЙ, февралиин 8. (ТАСС). Мүнөөдэр Ханойдо выставкын нээгдэхэдэ, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд байлсаа. Хүнгэн промышленностиин бүтээн гаргаһан эд бараан национальна энэ выставкэ-ярмаркада харуулагдаха юм.

Эндэхи выставкэдэ 10 мянга гаран зүйлэй эд бараан табигдаа. Тэдэнэрэй дунда хлопчатобумажна, торгон, ноохон бүд, трикотажна элдэб хубсаһан бии. Тэрэшэлэн түмэрөөр хэгдэһэн элдэб хэрэгсэл табигданхай. Эдэ бүгэдэ урдань хилын саанаһаа асарагдадаг һэн.

Вьетнамай Демократическа Республикын хүнгэн промышленностиин һүүлэй жэлнүүдтэ туйлаһан амжалтые харуулһан олон тоото диаграммanууд выставкэдэ табяатай. Хүнгэн промышленностиин предприятинуудта мүнөө үедэ 473 мянган хүдэлмэришэд ажаллана. Эдэ предприятинууд 1957 ондо 750 миллиард донгын сэнтэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаа. Энэнь урда, хойто Вьетнамда 1941 ондо бүтээн гаргаһан эд бараанда орходоо 5,5 дахин ехэ болоно.

1956 ондо Венгридэ революцида эсэргүү болоһон үй[…] тухай суглуулбариин нэгэдэхи том хэблэн гаргагд[…]

БУДАПЕШТ, февралиин 8. (ТАСС). «1956 ондо Венгридэ революцида эсэргүү болоһон үймөөн» тухай суглуулбариин нэгэдэхи том номые Кошутын нэрэмжэтэ Будапештын хэблэл гаргаа.

Венгриин Социалистическэ Хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй дэргэдэхи тиин түүхэ шэнжэлхэ тудай коллектив энэ ном дэ бэлэдхээ. Революцида эсэр[…] мөөнэй ямар шалтагаанаар […] тухай һонирхолтой бари[…] эгэ ном дотор согсологдонх[…]

США-да негрнүүд доромжологдожо үргэлжэлһөөр

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 9. (ТАСС). Литл Рокын центральна һургуулиһаа негр яһанай Минни Джин Браун гэжэ басаган гаргагдаа гэжэ үнгэрэгшэ неделидэ мэдээсэгдээ һэн. Яһанай илгаа гаргагшадай зэбүүрхэмэ аашые буруушааһанайнгаа түлөө тэрэ басаган һургуулиһаа гаргагдаһан юм. Минни Джин Браун һургуулиһаа хоёрдохёо гаргуулба гэжэ «Нью-Йорк пост» газетэ мэдээсэн[…] най илгаа гаргагшадта эсэр[…] гүйб» гэжэ үгэеэ үгэһэнэйнг[…] М. Д. Браун һургуулидаа да[…] һон юм. М. Д. Браун хэлэһэ[…] хүрэнгүйгөөр һургуулиһаа гаргагдаа. Энэ басаган а[…] яһанай нэгэ басаганда сох[…] удаань тэрээниие муухайга[…] лээ.

Ратджерсдэхи Америкын университедэй президент д-р Л. Джонсын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 9. (ТАСС). Ратджерсдэхи университедэй президент д-р. Л. Джонс Колумбиин университедтэ үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ: хэмэл одые агаарта хамагһаа түрүүн табижа, америкын эрдэм гэгээрэлдэ Росси ехээр нүлөөлөө. Америкын эрдэм гэгээрэлэй удаанаар хүгжэжэ байһые Советскэ Союз элишэлэн харуулба гэжэ д-р Джонс тэмдэглээ. Энээнэйнь түлөө Россида Холбоото Штадууд баясхалан хүргэхэ зэргэтэй гэжэ тэрэ заагаа.

Баруун Германида ажалгүйшүүлэй тоо улам олошор[…]

БЕРЛИН, февралиин 9. (ТАСС). Баруун Германиһаа абтаһан мэдээнэй ёһоор, Германиин Федеративна Республикада хүдэлмэришэд улам олооро ажалһаа гаргагдажа үргэлжэлһөөр. «Хампе» гэжэ фирмын камвольно-ээрэлгын предприятинуудай (Хельмштадт) бүхы хүдэлмэришэдэйнь 25 процент ажалһаа гаргагдаа. Захил багаар абтадаг болоһон дээрэһээ хүдэлмэришэд ажалһаа гаргагдаха баатай […] гэжэ фирмын хүтэлбэрилэг[…] дээсэһэн байна. «Сименс-Р[…] заводой хүдэлмэришэд (Б[…] недели соо бүхэли үдэр ажа[…] болёо. Эндэхи олохон хү[…] шэд ажалһаа гаргагдаа.

Баруун Германиин ба[…] промышленностиин пред[…] нуудһаа хүдэлмэришэ[…] олоор гаргагдана.

Англиин экономико доройтон муудажа байна

Англиин финансын министрын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, февралиин 8. (ТАСС). Промышленностьда хабаатай асуудал зүбшэн хэлсэхэ национальна консультативна соведэй заседани дээрэ Англиин финансын министр Хиткот-Эмори февралиин 7-до удаан үгэ хэлээ. Англиин экономикын, финансын бэрхэтэй байдалда ороод байһан тухай Хиткот-Эмори хэлэбэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

✪ Чехословакида ород хэлэнэй курсанууд нээгдэһээр арбаад жэл болобо. Мүнөө орон дотор ород хэлэ шэнжэлхэ 10 мянга шахуу кружок байгуулагдаа. Эдэ кружогуудта 114 мянган хүн һуралсана.

✪ Хуулиин наһа гүйсөөгүй аад, гэмтэ ябадал хэжэ Нью-Йоркдо арестовалуулагшад 1956 онойхидо орходоо 1957 ондо 13,3 про[…] олошороо. Гэмтэ ябадал хэж[…] товалуулһан бүхы хүнүүдэй […] процентээр олошорһон байна[…]

✪ Англиин сэрэгүүд Йеме[…] хэжэ үргэлжэлһөөр. Англии[…] лёдууд хэдэ хэдэн городуу[…] хонуудые бомбодоно.

СОНОСХОЛ

Мүнөөдэр – 1958 оной февралиин 11-дэ, үдын хойно 3 часта, Бурят-Монголой соёлые шэнжэлхэ институдай Научна библиотекын уншалгын зал соо (Кировэй үйлсэ, 27) институдай Эрдэмтэдэй Зүблэлэй заседани болохонь.

1957 ондо ябуулагдаһан научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин дүн, саашанхи зорилгонууд тушаань хэлсэгдэхэ байна.

Эрдэмтэдэй Зүблэлэй гэшү[…] һайн дураараа ерэхэ нүхэд […] на.

Бурят-Монголой со[…] шэнжэлхэ институдай дир[…]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00655. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. №